

2217. 9/1. 18: 1. Beh. af F. t. L. ang. Ordn. af den højere Undervisn. i Københ.s m. fl. Kommuner. 2218

hvad Meningen er med § 7. Paa et Punkt er § 7 imidlertid klar nok, nemlig i det, at de private Skoler skal det være Statens Sag alene at opretholde. Det forekommer mig ikke, at det er saa lige til, at Kommunen her helt skal frigøre sig, da den private Skole jo ogsaa vil aflaste Kommunen for nogle af de Børn, som den har Forpligtelser overfor.

At de private Skoler faar Tilskud fra det offentlige, er nødvendigt, om de ikke skal blive rene Overklasseskoler. Der er i de Andragender, der er indgivne til Regering og Rigsdag, ogsaa udtalt, hvilken Støtte disse private Skoler maa have, for at de skal kunne blive ved at bestaa uden at blive Overklasseskoler. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder i dette, det maa nødvendigvis overlades til Udvalget, men at det vil blive et ret betydeligt Tilskud fra det offentlige, der skal til, for at de private Skoler kan bestaa i Kampen for Tilværelsen, er der ikke nogen Tvivl om. I 1915 har Statens Bidrag til de 4 Skoler, som først har indgivet Andragende — for de to, som er indkommet i Dag, har jeg ikke Opgivelserne —, været følgende: Til Østersøgades Latin- og Realskole samt Komtesse Moltkes Pigeskole 22,580 Kr. 24 Øre, til Frk. Jespersens Skole 13,164 Kr. 50 Øre, til Frk. Kruusés Skole 16,379 Kr. og til N. Zahles Skole 18,960 Kr. 32 Øre — det er foruden Kommunernes Bidrag. At denne Sum maa forhøjes meget betydeligt, er der for mig ingen Tvivl om. Jeg har faaet opgivet fra N. Zahles Skole, at hvis de skulde kunne holde deres to store Skoler oppe, baade deres Gymnasieskole og deres Seminariskole, som vil falde ind under dette Lovforslag, og give Lærerne en saadan Løn, at de ikke skal søge ind i Statsskolen, maa de have en Understøttelse af omkring 80,000 Kr. om Aaret. Jeg vil blot nævne dette, for at vi kan være beredte paa, at det vil blive ret betydelige Tilskud, den private Skole skal have for at være konkurrencedygtig, men hvor meget og paa hvad Maade maa overlades til Udvalget. Vi har jo her i Rigsdagen vedtaget Love om Statsstøtte til private Skoler — jeg tænker paa Højskoler og Landbrugsskoler. Der har man Regler om et Tilsyn, som jeg godt kunde tænke mig, at vi kunde

faa i alt Fald nogle Impulser fra, thi det Tilskud, der skal gives til de private Skoler, maa ikke knyttes til Skolen som saadan. Saa bliver Forholdet let saadan, at Tilskuddet bliver kapitaliseret. Tilskuddet maa knyttes til Forstanderens Person, saaledes at enhver Skole maa søge om Godkendelse ved hvert Forstanderskifte. Det offentlige maa altsaa tage Stilling hver Gang aldeles paa samme Maade, som det gør ved Højskoler og Landbrugsskoler. Hvordan Tilskuddet skal beregnes, om vi skal følge det, som de seks Skoler, der nu har givet Andragende til Regering og Rigsdag, har antydnet, skal jeg ikke udtale mig om her. Det maa overlades til Udvalget at drøfte det.

I det Forslag, som Kommunerepræsentanterne har fremsat, staar der: Ved Overgangen saavel til statslig som til kommunal Drift tilstræbes det, at den enkelte Skoles Særpræg ikke udviskes, og den 6te Januar i Aar kom der en kongelig Resolution om Indførelse af Skolenævn og Forældremøder ved Statens Skoler. Se, det er noget, der lader sig høre, thi det er jo selve den personlige Skoles Ideer, som herved holder deres Indtog i den offentlige Skole. Nu afhænger det rigtignok af, hvorledes Statsskolens Ledere og Lærere vil kunne føre dette ud i Livet. Skal det hele være mere end en Frase med Talen om Særpræget, og Indførelse af Skolenævn og Forældremøder andet end Fjer i Hatten, maa vi gaa til en hel Nyorientering af den offentlige højere Skole, saaledes at hver enkelt Skole gennem Rektor, Lærere og Forældre bliver saa vidt muligt pædagogisk selvbestemmende under et af Staten beskikket pædagogisk vejledende Tilsyn, hvor Vægten lægges mere paa det kvalitative end paa det kvantitative, d. v. s., hvor Eksamensvæsenet bliver ændret i sin Grund. Hermed er ikke sagt, at man skal afskaffe de afsluttende Prøver, tværtimod, de har baade deres moralske og intellektuelle Betydning, men de skal sættes paa deres rette Plads, og derfor er det ogsaa noget, jeg kunde ønske stod i den kongelige Resolution — men den skal jo revideres, og jeg haaber, at det maa udvikle sig saaledes, at man ogsaa for de højere Statsskoler kan faa en Bestemmelse om, at Skolenævnet skal